

БЕЛАРУСКІ ШЛЯХ

Адрес рэдакцыі і адміністрацыі:
Серпухауская вул. д. № 12

Рэдакцый адчынен ад 1 да 2 гадз.

насыла поудня.

Адміністрацыя—раніца ад 10 да 2 гадз.

У вечары ад 6 да 7 гадз.

Рэдакцый якідзе за сабой прыма

коўчыні калекцыйныя руканы і ко-

респонденцы.

Цана
асобн. нум. 15 к.

Дадліска: з ластаукай да дому у Мін-

ску на 1 месяц 3 рублі.

Цана абвестак:

за верш листу на 1-й стран. 1 руб.

на японіяк—50 коп.

Штодзенна грамадзка-палітычная газэта.

№ 40.

Менск. Панядзелак 13 мая 1918 г.

Год I

АБВЕСТКІ.

13 г. м. а 9 гадз. раніцой адбудзеца на Саборным Плязу паряд на прычыні прыбывання у Менску ЯГО КАРАЛЛЕУСКАІ ВЫСОКАСЬЦІ Генэрал-Фельдмаршала Принца Леапольда Баварскага.

Билеты на уход здзеля гэтага будуць раздаваны:

- 1) Командтурою
- 2) Граданачальствам
- 3) Ваенним паліцмістрам

Рэзмишчэнне публікі павіно быць скончано а з с падэю гэдзіне раніцой. На Саборны Пляц публіка будзе выпушчаны толькі з Губэрнаторскаі і Крашчанскаі вуліца.

Распаражджаныя паліцыі трэба слухаць безумоуна.

КОМЭНДАНТ
фен-Франкенберг.
ПАЛКОУНІК

Менская Гарадзкая Управа гэтым даводзішь да агульного ведама, што у Будаўнічым аддзеле Управы у сераду 15 гэтага мая у 1 гадзіну дні адбудзеца устны торг і сараўнаванне у закрытых копіртаках на дверавінні баракі і іншыя раты, знайходзячыяся у Курасоўшчыне.

Ахвотнікі да тарго могуць аглядаць речы у Курасоўшчыне на месцы, а кондыцыі да торгу у Будаўнічым аддзеле Управы што дні ад 10 гадз. зрана да 4 панадуні.

Да торгу павінен быць унесены залог у 5% прананаванай сумы.

Член Управы

Інжынер В. Цывінскі.

Дзелавод А. Гійонскі.

Менск 13/г.

Балі глянем на ту ў тыльную національную будову, якая узгрнтувалася у нашым краю за апошні год, і гледзючы на аграмадны перашкоды з усіх баку—мы самі уздрімімі. Але асобных віспадзеўкаў тут быць не можа дзеля того, што ужо другое дзесяціце куюцца стаёвымі асновы гэтай будовы лепшымі сынамі роднага краю у бузьві нацыянальнага адраджэння.

Наша нацыянальная прауда,—вымушэнай існіні дагэтуль рознымі акольнымі пущавінамі, дзяячоучы каменіям, накіданымі прычу нас патымі ворагамі на божыні кроку простираваць, мы пераканаемі, што нам якіча патрэбенца відікае напруджэнне сі: трэба сирод аграмадных народных массаў напаго браю чырвоныя нацыянальнае самоасвадамленне. Так як ва ўсіх народах Расіі, за год рэвалюцыі, людзі ніжэйшага стану былі захоплены болей усяго ёканічнымі спрабамі, то над нацыянальной падліткай працаў відікае падліткі тысячамі, дзесяткамі тысячау. І ходзі кожны па свайму глядзеу на нашу спрабу, але дзялчану—у віхоры здарэнні—да агульнага мора белару-

памі, дзесяткамі тысячау. І ходзі кожны па свайму глядзеу на нашу спрабу, але дзялчану—у віхоры здарэнні—да агульнага мора белару-

памі. Блізасыць фронтувога рубежа, наплыу чужога элементу, розныя аяты беларускія агітациі, сістэматычна раскідываючыя свае сеці па нашым браю з двух бакоу—Масквы і Варшавы — ні давалі «тутайшнім» людзям азірацца. А нашыя правадыры-інтэлігенты былі так зліты барацьбою за істнаванне самага імяні Беларусі і приходзіліся ім гэтульскі траціць энэргіі на гэтую справу, што вялікай магчымасыці ні было займацца прасьветлением народу. Хаця шмат зроблена і у гэтым кірунку.

І вось цяпер наступае час гэтай віадкладнай работы—злучэнне з народам у широкім значэнні гэтага слова.

Дзеля гэтага трэба альсьціць грунт, трэба вырваць с карэнінімі тыя шкадлівыя расыліны, якія стаяць у попірок пашай дарогі і разъедаюць народны арганізм. Гэта тые насыя ягамоесіці с Тулы і Брулеўства, якія асталіся верхавідзіць ва ўсіх наших грамадзянскіх і урадных установах па нашых меастэчках і гарадох. Іх аставіў у нашым краю бурый прылу рэвалюцыі і яны цяпер працуюць проці наэзданія з даўнейшымі кампаніямі Саланевічу і Кавалюку. Балі край ачысьціца ад гэтаго чужога, шкадлівага элементу, тады работа пойдзе самим натуральным парадкам.

Тады толькі широкія масы народа пойдуть злучна з намі і зразумеючы нас, буць разам з намі бараніць свае сямейніцтва, як сыны асвядомленай, пізалежнай дзержаўніцтвы.

Спаконне.

— Пан Юзэф!
— Пане Адама??!

Знаёмы, катораго я зачапіў на вуліцы, здзіўіўся так, як бы лічыў мене ўжо на том съвеці.

— Ну, дзе-ж працадаў уесь час—чатыры гады адзені? — пытаўся ён трасучы мяне за руку—Пастарэў пане Адаме, што?

— Пастарэў то пастарэў...

на чатыры гады, як ведаіце, але пан як, што парабляеш?

— «Ат, парабляеш! — ўкрыкнуў ён горка перакрываўшым твар—ик-жа!—Мадзейм во і усе «парабляеш». Служу, т. о. даўней служіў у сваёй палаці, бо цяпер-то пітое—ші сёе, хату сабе набудаваў у Людамоні, а болі што-ж? Паробіш, маючи жонку на шыі і чатырох галчыніт, —о-го!»

— Даўней, ведаю пан іншай глядзеу на гэтую справы...

— «Гэ-э, «усноміла бабка дзеўчінчар!» Даўней! Тут паночку вайна ды рэвалюцыя... каб ле чорт!.. Панаездзілі-бак на ягомосцю гэтая Міхайлавы і ні Міхайлавы, то паняволі у сваёму кутку сядзеу дыміцірышаўся-бы!»

— Дык цяпер—німа, ужо Міхайлавых, тутака зноў усе беларускіе, свае людзі...

— А я хіба ні беларус! Во, пават газэту чытаю: — і пан Юзэф трыумфальна выйшоў з кішэні «Беларускі Шлях» —толькі ведаеш, пане Адаме, які аво іншыя ні ёўна. Хай яго ліха! Народ надта пісьві домы. Нават у нашай палаці, дзе апрача двух-трох начальнікаў усе беларусы, такое чашам пачаўші!.. Я, бывае, лаюся з імі на службе, лаюся... — Мураўёўшчына, што ты зробіш!»

— А пасыля службы? Моя якой арганізацыі працуіце, цяпер усёды патрэбны свае людзі?

— «Ну-у, «мінудзіся тые урокі», — каб мне у арганізацыі лезы! Хай там хто сабе хоча, — з мяне досьці і свайго дзела!»

— Што-ж пан робіт?

— Мала работы? — Ад 11 да 3 у палаці, ад 3 да 5 — паабедаць, там сюд-туд і вечар, — вот і работа!»

— Так, так, пане Юзэфе, прауда, што «мінудзіся урокі»... За чатыры гады ні толькі пастараў, але абстэрчыўся.

— «Кіш пане Адаме?!

— Саўсім не...

А. Невадворскі.

Агульныя весткі.

— БЭРЛІН 9 гм. Урадова. Умовы зроблены на аснове бернскай конфэрэнцыі паміж німецкім і французскім длегатамі 26 красавіка г. г. абвяна палонных і цывільных асобы, запрабаваны абаіма урадамі. Умовы прымаюць сілу ад 15 гм. Іх зьмест у кароткім часе будзе абуменчы.

— БЭРЛІН, 9 гм. «Voss. Ztg». Саксонскі провінціяльны саім пастанавіў асамтнаваць поўмільёна марак на учасьце у праектаваным Таварыстве Німецкай колонізацыі у надбалтыйскіх провінцыях.

— БЭРЛІН 10 гм. «Вольф». Гішпанскі урад паведаміў міністэрство загранічных спраў, што урад Гватемалы, згодна с пастаноўленнем сваім ад 30 красавіка г. г. прылучаецца да ваеннага становіща, пачнучаго паміж Злучанымі Штатамі поўначай Амэрыкі і німецкай дзержавай.

— ВЕНА. 8 гм. Тэртыріяльныя уступкі Румыніі на карысць Венгрыі дасягаюць да 5000 кв. км., на карысць Аўстріі, на поўдзень ад Чэрнавіц 600 кв. км.

Уступка тэррыторыі зроблена ядына для паніраўкі стратэгічных граніц і для беспасрэднага злучэння Букавіны з Венгрыяй. На адступленай тэррыторыі німа ні аднаў значнейшага гораду.

— БУКАРЭШТА. 9 гм. «Вольф». Каралеўскім указам абыдзве палаты Румынскага парламэнту распушчаны. Ноўныя выбары назначаюцца на 1—9 чэрвеня. Збор парламэнту мае быць 17 чэрвеня.

— МАДРЫД. 10 гм. «Навас». Гішпанскія рады міністрав згодзіліся на праект—тымчасовай дзержаўнай манаполіі на адросткі прамысловасці патрэбныя для гаспадарціўскай абароны.

— АМСТЕРДАМ. 10 гм. «Reuter». Генэрал Магон глаўны начальнік ваенных сілаў у Гілкадзі пашверджае,

што ў хуткім часе пакіне Ірландзю.

— КОУНА. 10 гм. «К. В.».
4 гм. прэзыдыму літоўскай краёвай Рады быў уручаны дакумент падпісаны. И. Ц. М. Цэсарам, на моцы якога Нямецкай дзержаваю даенца прызнанне літоўскай візажнай дзержаві.

Урuchэнне у урочыстай форме было зроблено начальнікам ваенага ураду Літвы, каторы у прамове выказаў маладому літоўскаму гасударству пічасць і удачу.

Зъмест дакументу аднаковы с атказам зробленым імперскім канцлерам літоўскай дэлегацыі у Берліне 23 сакавіка г.г.

РОТТЕРДАМ. 8 гм. Подлуг вестак з Стокгольму фінляндскі габінет с сваім старшынёю Сінхувудам на чале вярнуўся з Вагн у Гельсінфорс, каторы зноў будзе рэзідэнціем фінляндскага ураду.

ЛЕНДАН. 10 гм. «Havas». Усе румынскія вайсковыя місіі з Англіі, Францы і поўночнай Амерыкі подлуг весткі «Morning Post» адозваны у Яссы.

Весткі з Расіі.

— Частка матросаў Бальтыцкага флоту забажала павялічэння пэнсіі на 50%.

— Архангельскім совдепом забаронены ўезд у Архангельск без афіцыйнага дазволення.

— Ад 5 маю у Петраградзе хлебная пайка зменшана да $\frac{1}{8}$ ф.

— 14 г.м. у Петраградзе адбудзеца першае засяданне пыўнільнага аддзелу акружнага суду з народнымі засядадзялімі.

— З г.м. з Мрамарнага дварца у Петраградзе выкрадзены пакі з сталовым серабром, шмат каштоўных рэчаў і вялікія харчовыя запасы.

— Подлуг паведамлення прэзыдыму цэнтр. вык. каміт. быўшы цар Мікалай II разам з жонкаю і адной з дачок цяпер знайходзіцца у Екацерынбургу, Пермскай губ., пад надзорам областнога Уральскага совдепа.

— У Рыбінску 30 красавіка пачаліся крывавыя нападкі на грунтоў підастачы харчовых прадуктаў. Насильніне нідаволеное выдачай толькі двух фунтаў муки на 15 дзён, пачало хвалявацца і у канцы, вялікія патоўпы сабраліся каля «совету» патрабуючы павялічэння пайкі і выдачы крупчаткі на Вялікдзень. Члены савецкага прэзыдыму і старшыня былі склонены на то, што і моцна пабіты. Выкліканая у часе гэтага чырвоная гвардзія адмовілася страдаць у галодных людзей. Атдзельных чырвона-армейцаў і гвардайцаў «бунтаўнікі» абезбройвалі. Іх апошняя апора «совдепу», каторому прыгражала вялікая вібэзпочнасць, быўшы выкліка-

ны латышскія стральцы, пачаўшы пацік у людзей. Но сколькі чалавек было равено. «Бунтаўнікі» разбегліся, але парадку ні было не сколькі дзесяці. Па цэлым дні ішла стреляніна.

— Аздабленне Масквы на 1 мая чырвонымі плакатамі і эмблемамі ні абышлося без абразы для рэлігійнага пачуцця жыхароў. Большівікі пілаважаючы нічога і нікога павешвалі чырвонымі тканінамі з сваімі падпісамі святых дли масківічоў абразы у Крамлю. Ізвеская капліца была падэкоронана чырвонымі плакатамі. Над Мікольскаю брамай, закрываючы абраз св. Мікалая красавіцца пілат з панесам: «да здравствует третій інтернацыонал». І хация гэтая пілаты былі, як кажуць «зніччаны ветрам» і віслі падта доўга, верныя німаглі успакойцца і доўга зіраліся перад святынімі голасна наракаючы на большэвікоў, с прычыны чаго зноў перад Крамлем былі стреляніна і арэшты.

МАЛЕНЬКІ ФЭЛЬЕТОН.

БАТЛЕЙКА.

Сцэна прадстаўляе від местовай управы у часе вялікіх рэзалаў—вечарам. Батлейшчык спіць. Але нейкім цудам фігуркі самі выходзяць на сцэну. У салі пуста, але з-за парт'ераў высоуваючы зацікауленыя насы і білічашы вочы.

(Выходзіць на сцэну беларус, чалавек без усякіх хітрыкай. Вакол беларуса тоупящца яго ворагі, фігуры хіцівія, хітрыя і спрытныя).

Беларус:

Цікавыя рэчы, суседзі гаворуць
Адзін за адным гулка
Уторуць.

Усе аба мне,
Ао маеі старане.
За полы хапаюць,
Грахі вылічаюць:

Усе гэтакі вады:
Да Расіі—здрада,
Да Польшчы—нікаканне,

У Немцау—зауфанне,
З Украіна—брацтво,
З Літвою—сібрацтво,

Да жыдоу—сімпация,
Дык мушу сказаць я:

— Адчапіцеся паночки,
Галубочки!

Мая орыентацыя:
Гэта нацыя
Беларуская!

Ворагі беларуса (паміж сабою):
„Што нам з ім валаво-

дзіць,
З орыентацыей ні выхо-

дзіць,
— Дапячом другім,
Разлічымся з ім.

Думы да земствы
— І усе предпрыемствы

Цік ні у нашых руках!
Хай па свойму пад фі-

май свабоды
Гаспадараць тут нашыя

роды
Р. яму—па патыліцы,
Хай толькі узынімечца».

(Сымлюцца сабе у кулак).

Беларус. (Сам з сабой):
Нілюблю ніпрауды,

Нілюблю нішчырых.

Ворагі беларуса (хікікаючы, паміж сабою):
«А мы прауду й шчы-

расьць,

— Кінулі у вір іх!»
(Злосна хікікаючы. Беларус углядаеца ў іх твары. Сцэна ніяма, але надга выразная).

Б.—П.

МЕНСКАЕ ЖЫЦЦЕ.

Сярод народных вучыцелуў пінскага павету, як паведамляючы гласны губ. зем. сабрання, 28 красавіка адбыўся у м. Століне (адміністратыўны цэнтр павета) агульны з'езд з іншымі губернскімі установамі.

Прысутвіе, ні рашучыся самаму пачаць рашэнні падобных звертанняў з валасных камітэтаў, перадае іх на перагляд нямецкаму градона-чальству.

Гэтым прысутвіе як бы паказывае абавязковую патрабнасць адкрыцця як найхутчай належучага аддзела.

У «У. З. С.» шмат з служчых іго па камітэту заходняго фронту, страціўши веру у самую мажлівасць рэалізаціі калі нібудзь выданых на рукі грошавых абавязковавыцей (аб выплаты пэнсіі і ліквідацыйных) едуніц партыямі у маскоўскіх цэнтральных земсаюзах камітэт, дзе ім выдаюць авансам 400 руб., а на рапшту—новыя квіток.

І то добра, калі лепей быць ні можа.

Выбары у єўрыйскую обшчыню, адбыўшыся па 10-ці ізбирательным спіскам, далі перавагу, як вядома, сіаністскай партыі—2330 голосоу (21 мейсцо).

Сярод іх есьцы відны грамадзянскі дзеячы; д-р Брукс, інжэнэр Каплан, таварыш старшыні местовага харчавога камітэту і дырэктар краядытнага Т-ва Хургін. Рэшта 18—с зярэдняго стану, патриманыя, глауным чынам, домаўласнікамі і таргоуцамі.

Другі па ліку—есьцы партыя «Бунда», атрымаўшая на выбарах 1883 годасі (17 мейсцо) . Хоць гэты спіс меншы па ліку, але за тое ярчай іменамі, як напр.: старшыня думы—Вайнштэйн, думцы—Фрумкін-Віхман, Гэрцік (банкоўскі дзеяч), Камінскі (доктар), д-р Тэумін (старшыня мест. харчавога камітэту).

Ад беспартыйнага спіску № 9 адмечаем грамадзянскага дзеяча—д-ра Лунца.

Ва ўсіх упрауленскіх аддзелах Л. Р. ж. д., з'арганізаваныя з акупальныя краю так званыя «ліквідацыйна-эксплоатацыйныя камісіі» (15-20 чал.) атрымалі ад нямецкай улады запузненне, што могуць без риску за сваю будучую матэрыяльную долю вярнуць у Менск эвакуіраваныя у 1915 г. сямействы. (Іхта належыцца толькі да члену вышэй памяняных камісій).

10 мая паехау у Маскву у Раду Камісаруў, дзеля выяснення упрауленскіх спраў, начальнік камэрцыйнай службы Палоу.

Камэрцыйная служба з ліквідацыйнай пастаўлена у вельмі цяжкое становішча: на руках горы капитальных дакументаў (дублікаты грузавых накладных, плацежных абавязковавыцей, журнальных пастановы і інш.), а наладзіць у іх падакт.

Служачыя аднагалосна праставалі.

Комароу звярнуўся у Гранадачальство, дзе яму вытлумачылі, што асоба, уволненая хация бы пры большэвізме, але па ініцыятыве самых служачых—звароту ні нале-

жыць.

Прышлося экз-загадчыку Комарову зноу знікнуць з менскага горызонту.

Б.—П.

У губерніцае прысутвіе прыходзіць з валасных камітэтаў пеперы аб выдачы дакументаў па зямельна-выкупных плацежах селян.

Гэта належыць да спэцыяльнага аддзелу—агарна—выкупнага і сэrvытутнага,—скаванага пры большэвізме разам з іншымі губернскімі установамі.

Прысутвіе, ні рашучыся самаму пачаць рашэнні падобных звертанняў з валасных камітэтаў, перадае іх на перагляд нямецкаму градона-чальству.

Гэтым прысутвіе як бы паказывае абавязковую патрабнасць адкрыцця як найхутчай належучага аддзела.

У «У. З. С.» шмат з служчых іго па камітэту заходняго фронту, страціўши веру у самую мажлівасць рэалізаціі калі нібудзь выданых на рукі грошавых абавязковавыцей (аб выплаты пэнсіі і ліквідацыйных) едуніц партыямі у маскоўскіх цэнтральных земсаюзах камітэт, дзе ім выдаюць авансам 400 руб., а на рапшту—новыя квіток.

І то добра, калі лепей быць ні можа.

Выбары у єўрыйскую обшчыню, адбыўшыся па 10-ці ізбирательным спіскам, далі перавагу, як вядома, сіаністскай партыі—2330 голосоу (21 мейсцо).

Сярод іх есьцы відны грамадзянскі дзеячы; д-р Брукс, інжэнэр Каплан, таварыш старшыні местовага харчавога камітэту і дырэктар краядытнага Т-ва Хургін. Рэшта 18—с зярэдняго стану, патриманыя, глауным чынам, домаўласнікамі і таргоуцамі.

Другі па ліку—есьцы партыя «Бунда», атрымаўшая на выбарах 1883 годасі (17 мейсцо) . Хоць гэты спіс меншы па ліку, але за тое ярчай іменамі, як напр.: старшыня думы—Вайнштэйн, думцы—Фрумкін-Віхман, Гэрцік (банкоўскі дзеяч), Камінскі (доктар), д-р Тэумін (старшыня мест. харчавога камітэту).

Ад беспартыйнага спіску № 9 адмечаем грамадзянскага дзеяча—д-ра Лунца.

Ва ўсіх упрауленскіх аддзелах Л. Р. ж. д., з'арганізаваныя з акупальныя краю так званыя «ліквідацыйна-эксплоатацыйныя камісіі» (15-20 чал.) атрымалі ад нямецкай улады запузненне, што могуць без риску за сваю будучую матэрыяльную долю вярнуць у Менск эвакуіраваныя у 1915 г. сямействы. (Іхта належыцца толькі да члену вышэй памяняных камісій).

10 мая паехау у Маскву у Раду Камісаруў, дзеля выяснення упрауленскіх спраў, начальнік камэрцыйнай службы Палоу.

Камэрцыйная служба з ліквідацыйнай пастаўлена у вельмі цяжкое становішча: на руках горы капитальных дакументаў (дублікаты грузавых накладных, плацежных абавязковавыцей, журнальных пастановы і інш.), а наладзіць у іх падакт.

Комароу звярнуўся у Гранадачальство, дзе яму вытлумачылі, што асоба, уволненая хация бы пры большэвізме, але па ініцыятыве самых служачых—звароту ні нале-

жыць.

Вось дзеля ўсіх гэтых пы-

танняу выехау П